

MUNKÁS SZÓ

DEMOKRATIKUS HETILAP

II. évfolyam.

32 szám.

Salgótarján, 1946. okt. hó 13

Egyes szám ára: 60 fillér.

Előfizetési ár: Egy hónapra 2 F 40 f
Negyedévre 7 forint.

Megjelenik minden VASARNAP

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Fő-utca 15 szám

Lesz-e béke?

Még két évvel ezelőtt, amikor a repülő bombák rombolták Anglia városait, hallottuk az angol rádió magyarnyelvű leadásaiban: „Soha többé nem fogunk abba a hibába esni, mint az elmúlt világháború utáni békeszerződések megkötésénél”.

Háború után vannak győztek és legyőzöttek. A régi népek a legyőzötteket, vagy felkoncolták, vagy rabszjira fűzték, vagy olyan hadisarcot vetettek ki rájuk, mely nyomort és pusztulást hozott. A legyőzött, megalázott népek megalázottságukban sokszor véres felkeléssel igyekeztek helyzetükön könnyíteni, ami a győzők létét is sokszor veszélyeztette, sőt volt eset, amikor a győzőket elsöpörte. (A perzsa háború — az elnyomó assirokkal).

Az értelem azt diktálja; az elkövetett hibákön okulni kell, nemcsak a legyőzötteknek, de a győzőknek is!

Sok vér folyt már ezen a földön, amit a bosszu, vagy az esztelen gőg ontott. Nem volt elég. Az emberiség újra csak bele esett elődei hibáiba. Újra vér és pusztulás.

Akaratlanul is elénk tolul a kérdés, van-e erre szükség? Nem lehetett volna-e mind ezt elkerülni?

Azt mondják a bűnért bűnhődni kell. Ez idáig helyén is való, de vajon a mások bűneiért is?

Pál apostol megkövezésekor azt mondta: „Az dobja rám az első követ, aki büntelenebb nálam”. Ez a mondás ma is megszívlelendő! Hogy kik bűnösök a legutóbb lezajlott borzalmas világháború felidézésében ezen lehetne vitázni! Az egyéneket az elkövetett bűnökért a bűn súlyossága szerint büntetni kell. A nemzeteket is, ha kétségtelen bűnös az egész nép, de mások bűneiért büntetni, nyomorba taszítani egy népet, vagy népeket, nemcsak igazságtalanság, de esztelenség is. A nemzetek életében sem lehet egyes csoportok bűneiért (kik féktelen terrorral uralkodtak népükön) nemzedékeket nyomorba, pusztulásba taszítani, igaztalanul büntetni. A megérde-

melt büntetést zokszó nélkül el kell viselni a legyőzőeknek, de a vak gyűlölet, vagy nyíltan be nem vallott, de kétségtelen meglévő érdek nem indíthatja a győzőket, hogy a legyőzötteket igaztalanul, okatlanul büntessék.

Ha a „nagyok” tényleg békét akarnak, akkor nem elég csak békeszerződéseket kötni, rákényszeríteni a legyőzöttekre, meg sem hallgatni a legyőzöttet, hanem tényleg békét kell csinálni ezen a földön.

Az annyira hangoztatott népek megbékélése csak úgy következhetik be, ha a lehetőségek szerint minden nép, győző és legyőzött, emberségesen élhet a népek családjában. Béke csak egyenjogú népek között képzelhető el.

A mi nemzedékünk már két borzalmas világháborút élt át a föld népe komolyan veszi a békét, de ezt elképzelni csak úgy tudjuk, ha nem fegyveres erőszakkal, vagy hatalmi tulsuly-

lyal kényszerítik rá az emberiségre

Nem hisszük, hogy elfelejtették volna még az ágyuk dörögését, a bombák robbanását, hisz még mindenütt a pusztítás nyomait látjuk. Az emberek gondolkodását ne csak az anyagi érdek, egyes csoportok anyagi érdeke, hanem az egész emberiség érdeke irányítsa.

Feltő, hogy a mostani békeszerződéseknel sokkal súlyosabb hibákat követnek el, mint az 1914—18-as világháború után. Amelyik nép a vezetői által elkövetett hibákön okult és más utakra tér bele akar illeszkedni a békeszerető nemzetek sorába, annak módot és lehetőséget kell adni arra, hogy élni tudjon.

A fajgyűlölködés, az esztelen sovinizmus, igen drága árat fizetett a világ népeivel! Nem tanácsos mindent előről kezdeni! Párisra úgy szeretnénk később visszaemlékezni, ahol tényleges és mindenkit kielégítő, az emberiséget boldogító békét kövcsoltak.

B. A.

Az acélgyári ügryhöz

Lapunk múlt heti számában megjelent „Mit követel az Acélgyár munkás-sága” című cikkünkre két helyreigazító közlemény érkezett szerkesztőségünkbe, melyet a sajtótörvény értelmében az alábbiakban közölünk:

I.

Tisztelt Szerkesztőség!

B. lapjuk f. hó 6-án kelt 31-ik számában „Mit követel az acélgyár munkás-sága” című cikk szeméremmel is foglalkozik első és második bekezdésében. Az ott foglalt állítások részben valótlanok, részben pedig rosszul indokoltan beállítottak u. n. fél igazságok. Legyen szabad tehát a sajtó és szószabadság jogán az alábbi helyreigazító nyilatkozat közzétételét kérem:

1. Valótlan az, hogy 10 évvel ezelőtt a győri vagongyárból „a munkásság ellenszenvét üdörzött ki”. Ellenben való tény, hogy Győrről közel 13 éven át működtem, mint mérnök (az első évben tulajdonképpen fizikai dolgozóként) a vagongyár ön-üzemeltetésében. 1935 év elején a gyár a Rimamurányi Rt. érdekkörébe került. Ugyanezen év őszén elhunyt az acélgyár ön-üzemeltetésének vezetője: néhai Pántyik főmérnök. Így kerültem kérelmemre ide áthelyezve, szélesebb munkakörbe, mint aki már évek óta előjegyzésben voltam a társulatnál.

2. Valótlan az, hogy feltételesem igazoltak. Ellenben való, hogy igazol-

lásom két tárgyalással történt meg, amidőn az előadott panaszok részben alaptalanoknak, részben súlyosbítóknak bizonyultak. Az igazolás az 1410/1945 számú határozat szerint minden fenntartás nélkül történt meg.

3. Valótlan az, hogy egy ifjú munkásunkat a cikkben közölt szavakkal utasítottam el tanonciskola látogatási kérelmével. Való ellenben az, hogy az iparostanonciskola látogatása csak az iparostanoncok számára kötelező, kiknek munkabeosztása ennek folytán mindig a délelőtti műszakra esik. Az iskolát természetesen látogathatják minden nem tanonc ifjú munkások is, kiknek munkabeosztása ezt lehetővé teszi. Két, vagy három műszakos üzemből, csoportba beosztott termelő ifjú munkás számára ez a lehetőség többnyire nem biztosítható. Az elutasított kérelem ügyében nálam semmiféle továbbírási lépés nem történt (esetleges áthelyezés, stb.) Megütőközéssel kell ezt a támadást visszautasítanom, mint aki a Vasmunkás és Mérnöktechnikai Szakszervezet együttes felkérésére csak nemrégiben vállaltam el a Felsőfokú Dolgozók Gépipari Középiskolájának veze-

tését mint pedagógus szülői gyermeke ki a dolgozók művelődésének ügyét mindig is szívemen viseltem.

4. A cikk általánosító megállapításaira röviden az alábbiakat kívánom megjegyezni: előzőleg választott mindkét gyári paritásos bérmegállapító bizottság, bár ezt a nehéz tisztelt minden erőmmel el kívántam barátni. Gyakran kell tehát a kollektív szerződések utvesztőiben botorkálva vitás, vagy vitássá tett kérdésekben állást foglalnunk a minden műszaki és jogi tudásom meglesztésével a legfolyosabb felelősség terheit viselve a Termelési Bizottság és a munkásság felé egyaránt. Igyekezünk a méltányos kiutal meg-találnunk a szociális igazságtétel, a szerződés korlátai és gazdasági stabilizáció szem előtt tartásával.

5. Közel 6 éven át a fasiszta szellem gyűlöletét okádó légkörben kellett élnem — Ugy értem sokszor, hogy ezt a mocsarat még nem sikerült lecsapolnunk. A felszabadulás óta a munka terhei rendkívüli mértékben nehezédnek rám. Hogy jól végzem-e — nem vagyok hivatva erről beszélni. De a gyűlölködés vetését még most is mintha aratnánk ahelyett, hogy kemény munkával a tiszta demokrácia és felelőtlenség nélküli élet jegyében építenénk az osztály nélküli társadalom becsületes dolgozóinak új hazáját.

Soraim közlését megköszönve vagyok teljes tisztelettel

Salgótarján, 1946. október 8.

Dr. Körös Béla,

okl. vaskehómérnök, műszaki tan.

II.

A „Munkás Szó” okt. 5-i számában „Mi újság az acélgyárban” G. A. tollából cikk jelent meg, melyben a Vasas Szakszervezet, illetve személyemet ért támadásokra az alábbiakkal válaszoltam.

Először is a cikk írója valótlan-ságot állít akkor, ha azt írja, hogy a szakszervezet vezetősége beleegyezését adta ahhoz, hogy dr. Körös Béla fő-mérnököt az acélgyárból el kell távo-lítani. A Szakszervezet vezetősége ilyen egyességről nem tud és megfontoltan szennvedélytől mentesen az ösz-szmunkásság érdekeit szem előtt tartva folytatja a dolgozók következetes harcát.

A cikk írója nehezményezi, hogy nem azonosítottam magamat azzal a követeléssel, amit 425 dolgozó aláírt, melyben a nevezet főmérnök azonnali eltávolítását kérték. Azért sem fogad-hattam el, mert az aláírók nagy töme azzal sem volt tisztában, hogy tulaj-donképpen mit is írt alá. Azzal is tisztában vagyok, hogy alapos okot ellene felhozni úgy sem tudnak és ilyen súlyos rendszabályt ellene hozni nem volna indokolt azért is mert a gyár többi üzemfőnökeire sem volna hatás nélkül és semmi féle kezdeményezéstőlük várni nem lehetne. Azóta az események bekövetkeztek és félünk, hogy példa ragadás lesz és át fog-csapni munkás vezető ellenes üdörzés.

Támogassuk a Népi Kollégium ügyét!

Az ilyen sugalmazások oly egyénektől erednek, akiknek a multjuk nem ellenőrizhető, céljuk a zűrzavar és teljes anarchia megteremtése.

Felbántorgatja a cikk írója, hogy a szakszervezet vezetősége elpo'gárosodott, a hang amit megüt bizonyos kérdésekben nem a munkásság hangja és hogy elszakadt a munkásságtól. A vezetőség az, amit a dolgozók nagy többsége megválasztott. A vezetőség minden egyes tagja pontosan betartja a két munkáspárt irányvonalát és halad a kitűzött cél felé. Sajnos pont ez teszi a vezetőséget népszerűtlenné. Aki a vezetőséget támadja, annak tudnia kellene a kollektív szerződésről, amit Szakszervezet Országos Vezetősége és Kormányzat irt alá, abban lefektetett héréket a szakszervezet Vezetőségének kell betartani a legfontosabb cél a stabilizáció érdekében.

Ha mindezekben a cikk írója elgondolkozott volna akkor nem vett volna annyi lárdaságot, hogy cikket írjon, a Vezetőséget népszerűtlenné mondja, hanem vissza gondolna az elmúlt évekre, felsóhajva azt mondaná: háború volt.

Végül a cikk írója az új vezetőség megválasztását sürgeti. Ennek mi örülnénk a legjobban mert súlyos tehermentést szabadulnánk meg, de egyre vigyázzon, ne hogy olyan emberek kezébe kerüljön a munkásság vezetése, akik egynél önző céljukat kívánják elérni. De bizzunk abban, hogy ha új vezetőséget választ a Vasas Szakszervezet, ami szerintünk is fontos volna, akkor megfogja keresni azokat az embereket, akiknek a multjukat a több évtizedes helybeli munkájuk igazolja. De semmiesetre sem kalandorok jöhetnek a munkásság elére.

Bilik Károly

Vidéki szervező uton az acélgyári pártszervezet!

Vasárnap szept. 29. én az acélgyári pártszervezet körölte az acélgyári R G val és az acélgyári zenekarral ellátogatott Pogony községbe Feltizenkettőkor értünk oda autón. Mindjárt megérkezésünk után a gyári zenekar és az R G részt vett az egyház napon. A zenekar egyházi énekeket adott elő, melyért az ottani plébános megelégedését fejezte ki. Ugyazintén az egész falu népe Délután három órakor kultur partnapot tartott az R G kultur csoportja a zenekar részvételével. Utána Gergely Dénes munkás parasztszervezetről és Juhász Ferenc a III kongresszusunk jelentőségét is mertette. A partnapon kb 450-an vettek részt.

A partnap után tánc volt melyen a gyári zenekar szolgáltatta a zenét. Az ottani pártszervezet és az egész falu lakossága úgy az előadással mint a zenével nagyon meg volt elégedve. Este 9 kor indultunk vissza Salgótarjánba.

Munkás-paraszt egységet!

Felhívás.

A Salgótarján és Vidéke Méhész Egyesület ezúton hívja fel az érdeklődők figyelmét, hogy hűzilag ingyenes kéthetes méhészeti tanfolyamot rendez kezdő méhészek részére az acélgyári iskolában. Jelentkezni lehet f. hó 15-ig levél útján vagy személyesen Deman Gusztáv és Lausch Ferenc méhésztárnaknál az Acélgyár telepen.

Salgótarján, 1946 október 1.

Vezetőség

Három hónappal ezelőtt indult Tildy Zoltán köztársasági elnök fővédnöksége alatt a Népi Kollégiumokat Építő Mozgalom, mely a parasztság és munkásság tehetséges gyermekeinek középiskolákban és egyetemeken való neveltetésének biztosítását tűzte ki céljául. Eddig mintegy 40 budapesti és vidéki kollégium kezdte meg működését. Ezek a kollégiumok 2500 népi kollégista diák számára biztosítanak tanulási lehetőséget. Ez az eredmény nem minden. További erőfeszítésekre van szükség.

Egyelőre a meglévő kollégiumok fennmaradásának és megerősítésének munkájáról van szó. A kollégiumokban bentlakó diákok elégséges élelem, megfelelő ruha, berendezés és egyéb felszerelések nélkül olyan épületekben laknak, amelyeket a hidegebb idők beálltáig feltétlenül helyre kell állítani.

Minden becsületet magyarnak, aki aggodást érez a magyar dolgozó osztály sorsa iránt, szegénynek, tehetetlenebbnek egyaránt kötelessége segíteni ezt a mozgalmat.

A meglévő kollégiumok életének biztosítására a Népi Kollégiumok Országos Szövetsége 1946 október 10-től

20-ig országos gyűjtést rendez. Kérjük a demokratikus pártok, az ifjúsági egyesületek és nőszervezetek vezetőit, hogy segítsenek a gyűjtés megszervezésénél és annak lebonyolításánál. Kérünk mindenkit, hogy a nagy nehézségek ellenére is, mert tudjuk, hogy nem könnyű ma senkinek az élete, segítsen amivel tud: pénzzel, élelemmel, ruhával, felszerelési tárgyakkal. Október 13-át tegyük a népi kollégiumok napjává. Ezen a napon tartassanak közös napgyűlést a pártok, a Nemzeti Bizottság rendezésében és ismertessék azon a népi kollégiumok célját és szükségességét és a mozgalom eddigi eredményeit. Ifjúsági egyesületek, pártok rendezzenek előadásokat, táncmulatságokat a kollégiumok céljaira, a színházak, mozik legalább egy előadásuk teljes bevételét ajánlják fel erre a célra, ezeken az előadásokon szintén emlékezzenek meg a népi kollégiumokról és az országos gyűjtésről.

A Nemzeti Bizottságok az ügy jelentőségéhez méltó huzgalommal szervezzék meg a gyűjtőeseményt és kövessenek el mindent, hogy a gyűjtés minél nagyobb eredménnyel végződjön.

—k

ORSZÁG—VILÁG

A francia lapok szerint: „Ostorral nógatják a párisi konferenciát.”

A bizottságok éjeli nappal, meg szakítás nélkül üléseznek. A delegátusok plédet és takarókat visznek magukkal az ülésekre és ott is alszanak. Valószínű, hogy az USA delegátusai akkor is aludtak, amikor a nyugatra hurcolt magyar javakról volt szó, mert követelésünk süket fülekre találtak és csak a Szovjetunió támogatja kérésünket.

Az amerikai övezetben horgonyzik Magyarország 110 uszályhajója és 105 személygépköze. Üzemeink közül az EMAG gyár, a Mezőgazdasági intézet, a Magyar Optika és a Kispesti Textilgyár 30 vagonra való textilkészlete van meg többek közt kint.

—o—

Részleges mozgósítás Görögországban! — Meggyilkolták Szaloniki főügyészét és a rendőrfőnököket. — A mozgósítást állítólag a „terrorista bandák” ellen rendelték el.

Az angol-szász lapok beismerik, hogy teljesen hibás politika volt György király hatalomra juttatása.

A Manchester Guardian szerint reménytelen György király visszatérése után koalíciós kormány alakítása.

—o—

Tovább mélyült a magyar belpolitikai válság.

Nagy Ferenc kecskeméti beszéde komoly csalódást okozott azoknak, akik tökéletesen várták a belpolitikai helyzet tisztázását. Nagy Ferencnek ez a politikai beszámolója egyáltalában nem volt szerencsés, mert az ellentéteket félreérthetetlenül kiélezte. A Népszava ezeket írja: „Nem tudunk bizalommal lenni olyan kisgazdák iránt, akik állandóan összeakcsintgatnak. Sulyokékkal, Schlachtaékkal és mindenivel, aki eltsége a koalíciónak és a demokráciának.”

—o—

Megkötötték a magyar francia kereskedelmi szerződést, melynek értelmében egy év alatt 100 millió frank erejéig gyapjút, gyantát, raffiát, foszlátot és anilin festéket kapunk háziipari cikkek és gyógyszertermékek ellenében.

—o—

A nürnbergi kivégzések időpontját titokban tartják.

A három felmentett nürnbergi vádlott közül Papen nem meri elhagyni a fogházat.

A német tisztogató és igazoló bizottság hivatalosan bejelentette, hogy eljárást indít ellenük.

Ugyancsak az igazoló bizottságok előtt fognak felelni tetteikért a volt SA rohamosztagok tagjai, akiket az amerikai megszálló hatóságok szabadon fognak bocsátani. Ezeknek a száma majdnem 70 000 fő. — Mint hírlik Schachtot Stuttgart közelében letartóztatták.

—o—

Pesti hír: Timár József benntes mestert, mert drágán adta a zsírt, ezért 6 hónapi börtönrre, iparendelvényének megvonására, Budapest területéről való kitiltásra és a kereskedéstől való eltiltásra ítélték.

Kíváncsian kérdezzük az illetékesektől: Nem lehetne-e ezt Salgótarjánban is utánózni? Már tudniillik az ítéletet!

Panaszok...

Sok baj van a kollektív szerződések körül. Be kell látnunk, hogy sok esetben indokoltak a panaszok. A sok közül csak egy rövid kis példa.

Cseterás István napszámos fizetése egy hónapra 158 értsd egyszázötvennyolc forint. Akármilyen különösen is hangzik Bozóki Ferenc szerződés 250 frt. Ezek fizikai munkások. Kopik a ruha, kopik a cipő, tisztátalan munka, sok szappan kene. Ugyan annál a vállalatnál nem egy fizetés van — de nem a fizikai munkásoknak — 600, 700, 750, 1050 és van 2500 frt. is.

Mint ha csak nem egy gyomra volna bármelyik embernek. Vagy az a fizikai dolgozó, aki semmivel sem kevesebb érték éljen meg a kevésből úgy, mint a másik a sokból? Ha nem bírja pusztuljon a beste lelke, ha proli mert lenni?

TÜ

Képkiallítás.

Salgótarján város szénmedencéjének dolgozói képkiallítást rendeznek, amely a városháza tanácstermében f. hó 26-án d. u. 6 órakor kezdődik.

Felhívjuk a salgótarjáni szénmedence amatőr rajzolóit, festőit és szobrászt, hogy a kiállításra szánt műveivel f. hó 26-ig a salgótarjáni közsékháza Madisz helyiségében (hányakaszinóval szemben) a Munkás Képzőművészeti Iskolában jelentkezzen.

A kiállítandó tárgyak átvétele naponta délután 4 órától 6-ig.

Saját érdekében kérjük az érdeklődők mielőbbi szíves jelentkezését.

Salgótarján, 1946 október 10.

A Munkás Kultur Szövetség Képzőművészeti Osztálya

Rendőrségi hírek

Felhívom mindazok figyelmét, akik rendőrné akarnak jelentkezni, hogy a közel jövőben Salgótarjánban, a vármegye egész területére kiterjedő rendőr legénységi toborzás lesz. Rendőrné jelentkezhet bárki, aki 45 év-nél fiatalabb, politikailag megbízható, büntetlen előéletű, magyar állampolgár. Tudomásvétel, valamint mihez tartás végett közlöm, hogy két héttel ezelőtt megjelent „Munkás Szó” rendőrségi híreiben, említett 104 forint rendőrlégénységi fizetés majdnem a duplájára emelkedett. Jelentkezzen tehát minden olyan becsületes, demokratikus gondolkású magyar ember, aki életpályául a rendőrséget szeretné választani. Felhívom továbbá a jelentkezni kívánókat, hogy kísérik figyelemmel a helyi sajtó rendőrségi híreit, valamint a dobolási hirdetményeket. A jelentkezések idejét, a későbbi idők folyamán közöljük. Addig is szívesen ad felvilágosítást a salgótarjáni rendőrkapitányság. A személyzeti osztálya, vagy közlegények előadója. Inkább érdeklődjünk, mint feleltelen kőszá hírekre hallgassunk.

Tudomásvétel és mihez tartás végett közlöm a következőket: Magyar Belügyminiszter Ur 533 451/1946 IV. 1. B. M. sz. rendelete értelmében a magyarországi Szövetséges Ellenőrző Bizottságnak nincs kifogása az ellen, hogy a magyar Állami tisztviselők és az erdélyben maradt ingóságait hozza szállítsák.

A rendőrség felhívja az egyesületek figyelmét arra, hogy a műsoros esték, előadások és táncesték megrendezését az előadás napja előtt 8 nappal jelentse be. Mindazoktól, akik nem 8 nappal az előadás előtt kérik az engedélyt, a rendőrség az engedély kiadását meg fogja tagadni, illetőleg későbbi időpontban fogja csak engedélyezni.

Salgótarján, 1946. október 8.

A kapitányság vezetője.

A Somlyóbányatelepi rohambrigád munkája Homokterenyén

Szeptember 22-én a MKP somlyóbányai szervezete falulátogatást végzett Homokterenyén.

Az elvtársak, köztük dr. Fehér bányatelepi orvossal a következő munkákat végezték el:

59 edényt megjavítottak, 8 db női ruhát megvarrtak, 6 pár labbeit kijavítottak, 2 férfi ruhát megvarrtak, 19 bajnirást végeztek, 4 lovat megpatkoltak. Az orvos elvtárs 9 beteget megvizsgált.

Ezenkívül a sajtó- és könyvek terjesztésével foglalkoztak. Az elvtársakat jólvégzett munkájukért a MKP vezetősége ezúton is dicséretben részesíti.

A Madisz Magyarországi szolgálatában

A Madisz megalakulásakor nehéz feladatokat vállalt magára. A magyar ifjúság demokratikus átnevelésével és az ország újjáépítésében való részvétellel szolgált a nemzetet. Az elmúlt év folyamán ennek a feladatnak teljesítése során a Madisz hatalmas eredményeket ért el.

A magyar ifjúság demokratikus fejlődésének biztosítására Magyarországon intézményes munkát egyedül a Madisz fejtett ki. A Madisz foglalkozott módszeresen demokratikus ifjúsági vezetők kiképzésével. A Madisz szervezte meg és irányította a harcot a magyar ifjúságot megmérgezni akaró reakciós és fasiszta szervezetek ellen. Ezeknek a szervezeteknek a felszámolása és eltüntetése a magyar nemzet életéből elsősorban a Madisz érdeme.

Magyarországot a fasiszták oldalán viselt háború nemzetközileg teljesen elszigetelte. Az országot ebből az elszigeteltségből a demokratikus magyar ifjúság, a Madisz emelte ki. Megelőzve és felülmulva a hivatalos magyar diplomáciát, a Madisz képviselői Moszkvában, Londonban, Parisban, Belgrádban, Prágában, Bukarestben, Bécsben és Szófiában kiépítették a magyar ifjúság baráti kapcsolatait a szabadságszerető népek ifjúságával és ezzel jelentősen hozzájárultak Magyarország nemzetközi elismeréséhez. A Madisz meghívására jöttek volt csatlós államok körül először Magyarországra és a szovjet ifjúság képviselői, akiknek közel egyházas magyarországi tartózkodása a szovjet magyar barátság

kiépítésének egyik legjelentősebb tényezője volt. Ötven Madisz ifjú építette Jugoszláviában az „Ifjúsági Vasutvonalat” a jugoszláv és a magyar ifjúság barátságát, testvéri együttműködéssé fejlesztették ki.

Az ország újjáépítésében a súlyos gazdasági nehézségek leküzdésében élenjárta a Madisz. A felzabálás óta a madisz rohammunkásai 2 millió munkórát teljesítettek.

A bányák mélyén 2053 Madisz ifjú önkéntes rohammunkásával 62 762 csille szén termelt ki.

1859 Madisz ifjú 12 hidat épített újjá.

1300 km. hosszúságú vasutvonalon 1931 ifjú dolgozott a pályák helyreállításán.

A mezőgazdasági munkálatok idején 3528 Madisz tag 1600 hold földet művelt meg, aratott le, és takarított be, hogy ezzel a munkaképtelen hadifoglyakat, a hadiárkákat és a hadifoglyok hozzátartozóit megsegítse.

Újjáépítési rohammunkákban a Madisz ifjak teljesen újjáépítettek 75 épületet. Részben újjáépítettek 160 épületet. Helyreállítottak 17 templomot és 357 épületen végeztek romeltakarítási munkálatokat. Ezenkívül rendbehoztak 11 temetőt és 9 hősi emlékművet.

Ezek az eredmények jelzik az utat, amelyen a Madisz Magyarországi szolgálatában a magyar ifjúságot vezeti.

Olcsó iparcikket a falunak

Dióhéjban a kongresszusról

A MKP III. Országos Kongresszusa az ország dolgozóinak nagy érdeklődése mellett zajlott. Aljunkt meg egy pillanatra és idezzük vissza a kongresszust. A Hősök Terén felvonult hatalmas tömeget, az operaházban és a parlamentben, a fegyelmezett, figyelő harcos szellemet űkröző arcokat.

Látjuk magunk előtt a baloldali blokk többi pártjának és a külföldi testvér pártoknak küldötteit, halljuk a beszámolókat, vitákat és az ezek után formát öltött javaslatokat és határozatokat, amikkel a baloldali blokk pártjai szintén azonosították magukat. A kisgazdák is kénytelen-kelletlen, de elismerik a javaslatok és határozatok tökéletes és időszerű voltát.

A javaslatok és határozatok nem fognak papíron maradni, elől biztosít a legdemokratikusabb titkos szavazással megválasztott újbóli központi vezetés, melynek tagja lett Oczel János elvtárs is. Nagy megtisztelés érte Oczel elvtárs megválasztásával a medencénket. Oczel elvtársat nem kell bemutatnunk.

A párt eddig is a legfontosabb beosztásokat és a legnehezebb feladatok megoldását bízta rá. Oczel elvtárs teljes egészében megfelelt és hatalmas munkát végzett a párt és a tagság érdekében. Az eddigi beosztása az új megbízatással nem szűnik meg, de hatalmas munkatöbbletet jelent számára. A medence párttagjai ne csak megtisztelve érezzék magukat, hanem a nehéz és szélesítőkörű, nagy politikai tudást igénylő munkájában támogassák őt oly módon, hogy mindenki kommunistaához illően végezze el a rábízott feladatot és meg vagyunk arról győződve, hogy Oczel elvtárs száz százalékgig így el fogja tudni végezni a rábízott feladatokat és hatalmas munkájával emeli pártunk tekintélyét és öregbíti jó hírét.

Kíváncsiak az új központi vezetőségi tag munkájához, hogy az újabban rábízott feladatokat, megbízásokat olyan eredménnyel végezze, amilyen eredménnyel tette azt minden eddigi munkájában.

„elvtárs”

Kiskereskedő, nagykereskedő, szövetkezet

A magyar szövetkezeti mozgalom már fél évszázaddal ezelőtt indult el útjára, de még ma is nagyon messze elmarad attól, amit más országokban a szövetkezetek elértek. Ezelőtt 100 évvel az öngyelly volt a jelző. A szövetkezetek ma már Európa minden haladottabb országában a fogyasztók hatalmas tömegeit foglalják össze és az egyéni haszonra dolgozó kereskedelem mellett — sőt helyett — megemelték a szervezett elosztást és értékesítést. A szövetkezetek harca párhuzamosan haladt a kisiparosok és kereskedők harcával, az őket fojtogató nagykereskedelem és nagytőke ellen.

A szövetkezet a kisiparosnak és

kiskereskedőnek nem ellensége, hanem fegyvertársa volt. Míg azonban a kiskereskedő a lehetetlent próbálta meg, mert a maga tökéletlen technikai és pénzügyi lehetőségeivel képtelen volt felvenni a versenyt a tökéletes technikával és hatalmas tőkével dolgozó versenytársaival szemben, addig a szövetkezetek útja az egyetlen út volt, amely a dolgozó tömegek — megálázottak és megbántottak — számára járhatóan látszott — a tömegek igazi útja: a szervezés és szervezkedés. Ez az út, ez a módszer, sokkal veszedelemesebb volt és ma is sokkal veszedelemesebb kőrs ellenfél számára, mint a szerveztelen, szegény és elmaradott

kiskereskedelem és kisipar szálmalombarca. Mi sem bizonyítja ezt jobban, mint az a tény, hogy ma már a kiskereskedők és kisiparosok is egymásután alakítják meg szövetkezeteiket, hogy egységesen vehessenek fel a harcot — nem a fogyasztók önzésével, hanem a közvetítő kereskedelemmel, a nyersanyag monopóliumokkal, a britegykezek, kondíciókártelek és a többiek ellen.

A nemrég lefolyt infláció, amelyben kisiparos és kiskereskedő, munkás és tisztviselő egyaránt szenvedett a nversanyag és árurejtegetés uzsorá-

jától, mindennél jobban bebizonyította, hogy szükség van szabad kereskedelem mellett szervezett elosztásra, értékesítés és fogyasztás megszervezésére. Ha a magyar szövetkezetek már ezelőtt mássfél évvel olyan erős szervezetek lettek volna, mint amilyenek — remélhetőleg — mássfél év múlva lesznek, akkor talán az infláció is másképpen folyt volna le, vagy — ez is lehetséges — be sem következett volna.

—k

Ballagás az acélgyárban!

Egy hosszú és keserves érzés jutott befejezéshez hetfőn délelőtt az acélgyár területén, a munkásság és a népnéző műszaki tanácsos között. Ezen ügy mássfél héttel ezelőtt kezdődött. Éppen ma egy hete, hogy lejárt az igazgató által ígért határidő ebben az ügyben. Tudniillik egy munkásdöntés jött az igazgatótól, feltárta a jogos panaszait és kérte dr. Körös ur eltávolítását a gyártól. Az igazgató tudomásul vette és arra hívatkozott, hogy a rend és béke érdekében mindent elkövet. Azonban ez csak ígért maradt s így a dolgozók maguk szereztek érvényt akarataiknak.

Egyébként mulhatt számunkban, lapunk eléggé rávilágított a dolgok lényegére.

Természetesen most jön a töredelmes számon bányom. Észrevéve a tanácsos ur, hogy valóban sokat ártott a kizsákmányolt, elnyomott és megalázott, szerencsétlen munkás népnek! Mostmár ígéri, hogy tudna jó demokrata lenni, tudna jól bántani a dolgozó néppel, addig míg megmelegedne közöttünk. Elég volt tíz esztendő az ilyen túlélt népnéző műszaki tanácsos urból. Menjen! Nagy a viég, próbálja máshol körpótolni azt, amit itt elmulasztott.

Törpénk (talán) utolsó kalandja

Öreg szerkesztőnk az íróasztala mellett szokásos ebédutáni szunyókálásból a telefonkészülék türelmetlen éles csengetése zavarla fel. (Mióta a postán is megtörténtek a belistázások, a telefoncsengetések hangja szokatlanul türelmetlen.) Nincs kegyelem! Muszáj felébredni, pedig olyan szép álma volt. Éppen arról álmodott öreg szerkesztőnk, hogy ő a „Pravda” felelős főszerkesztője és lapzárta után épp a negyvenötmilliomodik előfizető lap megrendelését hozták be neki, amin aztán édesden elszunnyadt.

Dehát a telefon komoly dolog. (főleg amikor a számlát kell kifizetni) tehát halljuk miről van szó?

Öreg szerkesztőnk csak pár pillanatig hallgatta a drót másik végéről dünyögő hangokat, aztán dermesztő meglepetésében leejtette a cvikkerét, de rá se hederítve kirohant az ajtón. Az utcára érve elkapta az első taxit (szerencséje volt, mert a többi mind foglalt volt). Éppen a Hirschgyár dolgozóinak a beti fizetését szállították rajtuk haza.)

Aztán bipp hopp, mint a mesében, csakhamar ott volt utja végcéljánál: a bányakórháznál. — Takarékos ember lévén a taxit kifizette és elbocsátotta — gondolván, hogy hazafelé már nem lesz olyan sürgős az útja.

Csakhamar bebocsátották a kórterembe, ahol kórdezősködésére egy ágyhoz vezették, ahol éppen a kórház összes orvosai tanácskozást tartottak.

Öreg szerkesztőnk félretolta a beteg érdekében utját álló orvosokat és megpillantotta a feőr kórházi ágyánál is fehérebb szakállú öreg törpénket, de cefetűl össze-vissza pórázva épp hogy csak a szakálláról ismerte meg.

A bánya öreg törpéje szemrehányóan nézett és kérdezést sem várva elnyögdöcsélte bánatos orrát:

Jaj ne is kérdezze, hogy jutottam ide. Alig, hogy elbucsuztam a múlt héten a szerkesztő urtól egy sürgőnyt hoztak utánam, hogy aszongya: „halmeg látni akarod anyósodat, szaladj a kórházba, mert ott fekszik törött lábba”. Szaladtam kérem, hogyne siettem volna hiszen az anyósomról volt szó és hát az embernek elvégre csak egy anyósa van?

Hát elég az hozzá, hogy elindultam a Fő utcából a bányakórház felé. A Fő utcán az eső miatt nem ügvelhettem eléggé az alattomos hepepukra és mindig a hupákra léptem, amikor a hepere akartam, de siettemben észre sem vettem, hogy a szemem szám tele fröccsent szárral. Így jutottam el a piactérig. Mentem eszembe jutott, hogy egy kis szőlőt veszek az anyósomnak, de kiába kulattam a zsebembem, pénz helyett (mint a nóta mondja) csak tökmag akad! a zsebembe, amit szórakozottan a mellettem levő szemétdombba dobtam (bár ne tettem volna). Nyomban ott termelt egy rendőr és hiába szabadkoztam: felírt köztisztaság elleni kihágásért. Hiába esküdöztem, hogy nem az egész szemétdomb az én zsebemből került oda, nem hitte el.

Hát mit tehettem, rohantam tovább, azaz csak rohantam volna, de előbb fel kellett másznom egy dombra, hogy aztán annál mélyebb gödörbe kelljen leszállnom. Hát csettinttem botlítottam eleget, nem mondom (szívtam is néha a városi közművészetet, de csak így zárójelben). Átvergődtem a patakon is, bár az egyik deszkáról már ott is majdnem lemaradtam. Szívsan küzködve a városi (vagy megyei?) közut alattomosságaival, érthető, hogy kimerültem, de feltornáztam még magam a kórház melletti homokhuckákon, ott aztán a tényeresért folytatott vilám hadjáratom véget ért. Valami harcász-szag csapott meg a kórház mellett, csak beleszedültem valami hüvös (de igen bűzös) lébe és elvesztettem a háborút akarom mondani: az eszméletemet.

Igy kerültem ide az anyósom mellé, de amint hallom közös a sorunk: csaknem ő is éppen így került ide. — sóhajtott el a város közuti dzsungelében történt kalandját szegény törpénk.

Szegény ember! Csóválta a fejét öreg szerkesztőnk és persze most, amint látom a doktor urak konzíliumot tartanak felette.

Igen, kapott az utolsó szón az egyik fehérköpenyes doktor ur, csakugyan felette a sok beteg a kórház kóztját és éppen azon tanakodunk itt hogy ha kibeveri talán könnyelmű gya-

logstáját ez a városunkat bizonyára nem ismerő idegen, de sorsát senki el nem kerütheti, nálunk okvetlen éhen fog halni. (Szegény) Sic!

Utóirat: Öreg szerkesztőnk leszűrve a tanulságot, telefonon visszahívta a taxit és utón ment haza.

Munkás-színjátszó h i r e k

Az acélgyári „Petőfi” munkás kultur szakosztály színjátszói hosszú előkészületek után f. hó 19-én mutatják be Moliere „Tartuffe” c. vígjátékát, f. hó 20-án pedig az „Ártatlan Don Juan” c. bohózat kerül színpadra az acélgyári Olvasóegyletben.

A nagyszerű acélgyári színjátszók ismét komoly, ötödik programmal lépnek a közönség elé. A „Tartuffe” például éppen az elmúlt napokban, a MKP kongresszusával kapcsolatban ujjtatott fel Budapesten hatalmas sikerrel. A nagy francia vígjátékíró legsikerültebb alkotása, az álszentekedők, ravasz, kétszínű lelkűek gunyirata ez a darab. Kíváncsiak vagyunk az acélgyáriak klasszikus darabban való bemutatkozására. Igen jó szereposztásban, lelkiismeretes munkával készült a darab a remélhetőleg ehhez méltó sikerre is.

Az acélgyáriak jól szervezett, gyakorlati gondjára jellemző, hogy egy klasszikus darab mellett, egy másik, poigari vígjátékot is ki tudnak hozni, még pedig ugyanakkor jó szereposztásban. Az „Ártatlan Don Juan” a helyzet- és jellemkomikum bő tárháza a közönség minden bizonnyal sok kacagással és tapsal fogja honorálni a régi és új szereplőkből szerencsésen összeállított együttes fáradozását.

Hirdetmény

A Pénzügyminiszter 193084/1946 VIII. P. M. rendeletéből kivonat.

Az a birtokos, aki bármily okból fogva annyi búzát nem tudott termelni amely a gazdasági szükségletén fölül még a terhére kivetett földadót is fedezné a meghatározott terményen kívül még napraforgó magban is megfizetheti adóját.

A földadó szempontjából 1 kg. búzának 70 dkg. mag felel meg.

Helyreigazítás

Lapunk mult heti számában téves információk alapján helytelen közlemény került, melyet most itt szívesen javítunk ki.

Közeményünkben ugyanis azt állítottuk, hogy a legutóbbi kisterenyei szüreti mulatságon, melyet az ottani Kisgazd-párt tartott, két csendőrruhába öltöztetett egyén egy nyilas jelvényt elaltott egyen kíséretében a korona magyar címet hordozta végig Kisterenye utcán. Megfelelő helyről szerzett információink szerint valami hasonló valóban történt, azonban ez nem volt más, mint a kisgazdajúság tréfája, melyet a mult külsőleg hasonló és nagyképű felvonulását gunyolta ki. A csendőrt ugyanis két, innen onnan összeszedett vasutas és postás egyenruhába öltöztött, régi játékszákaival ékesített, fiatal fiú elevenítette meg, vállukon fapuskával, a „kisnyilas” egy igen alacsony növésű harmadik fiú, a korona pedig nem volt más, mint valamelyik régi mulatságból visszamaradt tojásalakú fali dísz.

Kisterenye a jól-sikerült tréfán jól mulatott. Sajnos néhányan félreértették a tréfát. Téves információk innen eredt.

Szerkesztő.

Az Acélgyári Petőfi munkás kultur szakosztályának műsora

Okt. 19	szomb.	Tartuffe
20	vasárn.	Ártatlan Don Juan
22	kedd	Ártatlan Don Juan
23	szerda	Tartuffe
24	csüt.	Ártatlan Don Juan
26	szomb.	Ártatlan Don Juan
27	vasárn.	Tartuffe

Előadások az Olvasóegylet termében minden este fél 8 órakor kezdődnek.

Jegyelővétel: Virosttók Lajos pénztárosnál és az acélgyári élelmezési üzletekben.

Előadás után tánc.

Előadás után tánc.

S z e r e p o s z t á s :

TARTUFFE

Vígjáték 5 felv.

Írta: Moliere

Játékmester: Csetneki S.

Parnellené Pónyi Mandi
Orgon Csics György
Elmire, neje Dácsy Gabi
Dimitis, fia Enreiter I.
Marianne, lánya Dácsy Ella
Dorine Baranyi Margó
Tartuffe, álszentekedő Jancsár Sándor
Valéri, Marianne szerelmese Berczely Ferenc
Cleante Csetneki Sándor
Lojális úr Lengyel József
Törvényszolgá Hozsig István

Főrendező: Vertich József.

Direktormester: Petik I.

Ártatlan Don Juan

Bohózat 3 felv.

Írta: Szilágyi

Játékmester: Virosttók S.

Zeller Sigfried, gyáros Virosttók S.
Liza, felesége Turek B.
Gerti, lánya Imrich Gizi
Stringlinc Alfréd Mocsényi S.
Nordeu úr Szakács P.
Hida Stér Magda
Wally Rosenberger S.
Ria Rey Szóóki J.
Riemann Kilvady L.
Anna Stér Erzsébet
Kocsis Stadler Ernő

Hirdetmény

Közönség! teszem és a helyhatóságoktól dobszó és kifüggesztés útján való azonnali kihirdetését kérem, hogy
Starjan m. városban 1946 okt. 28-án hétfőn

országos állatvásár

29-én kedden

orsz. kirakóvásár

fog tartatni — Az állatvásárra, sertések kivételével, vérszentes helyről — marhalevéllal ellátott — mindenféle állat felbajtható.

Az iparosok és kereskedők iparjogositványaikhoz magukkal.

Hirdetmény.

Alulírottak: Salgótarjáni Iparművelődési Bőriparosainak Beszerző Termelő és Értékesítő Szövetkezetek: alatt korlátozott felelősségű szövetkezetet akarunk létesíteni, Salgótarján céghegyen (Fiók telep alatti területtel). A szövetkezet célja a termelő eszközök közös megszerzésével, közös tulajdonával az összes bőripari anyagok és szerzők, valamint a bőripari szorosan összefüggő összes bőripari iparcikkek nyers, kész és felgyártmányok közös hasznára való beszerzése, előállítás és értékesítése. Céluink általában teljesen közösségi alapon dolgozni. A szövetkezet tagjai kívánságuk szerint a szövetkezet alkalmazottai is lehetnek. Szövetkezetünk egy közös üzem, ahol maga a vállalat a termelőeszközök és a hasznát akarjuk, hogy azoké legyen akik dolgoznak és olyan arányban ahogy dolgoznak. A nyereséget a munkabérek arányában, szándékozunk szétosztani.

A jegyzendő üzletrészek névértéke 20 Ft, azaz husz forint, mely összeget egyszerre kell befizetni a Salgótarjáni Takarékpénztár Rt. pénztárába a szövetkezet üzletrész tőke-számlájára.

Egy tagnak csak egy szavazata van, jegyzett üzletrészeinek számára való tekintet nélkül. Ez vonatkozik jogi személyekre is.

Üzletrészek után osztalékot nem fizetünk. A nyereségnek a közgyűlés által meghatározott részét mely annak egyharmadánál több nem lehet, visszatérítésként, a szövetkezet üzletrésztel való részvétel arányában osztjuk szét a tagok között. A fennmaradó részt jöletti intézményekre és a szövetkezet tovább fejlesztésére fordítjuk. A szövetkezet tagjai csak jegyzett üzletrészeik erejéig felelősek.

A szövetkezet igazgatóságának és felügyelő bizottságának tagjai lehetnek a szövetkezet fizetett alkalmazottjai is.

A veszteség a tartalékalapból fedezendő, ennek kimerültével az tőkéből.

Alapítási és első szervezési költségekre üzletrészenként 4 forint fizetendő be, ugyancsak a Salgótarjáni Takarékpénztár Rt. pénztárába, az üzletrész tőke befizetésével egyidejűleg.

Salgótarján, 1946 október 7

Alapítók: Kolláth Bálint, Orosz János, Sajtos Lajos, Géczi Bertalan, Korek Ferenc.

Pártnap előadók névsora:

1946. október hó 15-én
3 óra. Gépgyár: Bognár József.
5 óra. Somlyó: Kálmán János.
6 óra. Acélgyár: Banar Sándor.
Salgó: Vukovári Gábor. Üvegyár: Boros Antal. Bánya: Pikai Béla. Forgács: Alices János. Zagyvapálfalva: Tózsér Gyula.
18 óra, 6 órakor. Baglyas: Tátrai P.
15 óra, kedden este 6 órakor az Ipartestületben összpontosított pártnap. Előadó: Oczel János nemzetgy. képvis.

Kinek fáj a szövetkezetek állami támogatása

A szövetkezetek állami támogatása igen fáj a nagytőke és a nagykereskedelem képviselőinek — akik szeretnek a kiskereskedelem nevében beszélni. Tisztességtelenségnek minősítik azt, hogy a szövetkezetek állami hiteletet kapnak, mintha volna ma Magyarországon bank, gyár, vagy kereskedő, amely ne volna ráutalva állami hitelre, vagy más állami támogatásra. Eppen ez jellemző a mai magyar

nagyiparosra, közvetítő kereskedőre, export- és importőrre, hogy ő maga mindent az államtól vár: megrendelést, a munkabérek biztosítását, hitelt, s minden egyebet, ami a hasznathozó üzletmenethez szükséges. Ezzel szemben visszautasítja az államnak azt a jogát, hogy üzleteit irányítsa, vagy abba bármilyen más módon beleszóljon, az állam csak arra jó hogy támogassa őket és ők csak arra hajlandók, hogy a mértéktelen hasznot zsebre vigyák. De ha a szövetkezetek kapnak lényegesen kisebb állami hitelt, vagy másirányú támogatást, felhőrdünek, mert jól érzik, hogy nem csak a pillanatnyi profitról, hanem létükről van szó. A történelem megmutatta, hogy a dolgozó tömegeket levern nem lehet, mert százak helyébe ezrek állanak. De ha a kizsákmányoló kisebbséget egyszer kikapcsolták az ország gazdasági életéből, bebizonyosodik majd, hogy semmi szükség nincs rájuk, hogy történelmi hullákká váljanak, akik részére nincsen lefedés.

Hogyan lehet szaporítani az igavonó jónszágot? Az igavonó jónszágot és a földet gyors és jobb megművelése céljából a miskolci Gazdakamara arra kérte a Közeletügyi Minisztériumot, tegye lehetővé, hogy az egyes gazdák a 6—7 q-s vágnivaló ökröket, felesleget 2—3 éves jármorzásra alkalmas tinókkal vagy üszőkkel kicserélhessék.

A legnagyobb magyar képes hetilap a „Jövendő”

e heti száma hallatlan izgalmas cikkeket közöl a párisi konferenciáról, Reichgráf Parsival Percy von Pacht Rayhofen partizányilkos, álbirlapi ó, valutacsempész, karikaturista és házasságszedő budapesti kalandjairól. Eredeti felvételekben mutatja be a Ciprusba internált zsidókat „Zsidó ügy e Palesztina” című riportjában. A népi kollégiumok kérdéséről Hegedűs Géza írt vezércikket, bőséges színházi és mozi tudósítás, irodalom, művészet és rengeteg pompás kép és írás egészíti ki a kitűnő kiállítású folyóiratot.

Szerkesztői üzenetek

A bánya törpéje üzeni többeknek: Akinek nem inge, ne vegye magára.

K. Z. Bocsa lapajtó. Panasztat illetékes helyre juttattuk. Az elintézésről értesíteni fogjuk.

T. L. Salgótarján. A rendőrség rövidesen toborozni fog. Kísérje figyelemmel lapunkat. Annak idején a fahívatást közölni fogjuk.

„Reménytelen.” Csalódottak vigasztalásával nem foglalkozunk, az ügyis reménytelen.

R. H. Pogony. Átláshoz segítjük Keresse fel szerkesztőségünket.

A szerkesztőség hivatalos fogadó óráit minden héten szerdán délután 5—7 óráig tartja.

Kéziratot nem adunk vissza és megőrzését nem vállaljuk! Csak teljes című levélre válaszolunk!

Ölköket minden oszlobrtók este 6 óráig kérjük a MKP megyei bizottsághoz beküldeni.

A szerkesztőség.

„MUNKÁS SZÓ”

demokratikus hetilap

Felelős szerkesztő: dr. VASS GYULA.
Felelős kiadó: MEGYEHÁZY LAJOS.
Szerkesztőség és kiadóhivatal: Fő-u. 45.
Kéziratok erre a címre küldendők.

Nyomatott Vég Kálmán könyvnyomdájában Salgótarján, Fő-u. 66.